yDinesydd

CYLCHGRAWN NEWYDDION CYMRAEG CAERDYDD RHIF 184 5 MEHEFIN 1992 65c

Rhoi cychwyn ar fenter dechrau busnes Cymraeg

Mae'r cymorth sydd ar gael trwy gyfrwng y Gymraeg i fusnesau newydd yng Nghaerdydd ar fin cael chwistrelliad a fydd yn ehangu'r gwasanaeth presennol yn agos at gant-y-cant.

Bydd Dechre Cychwyn, cynllun a gynhelir dan adain Menter a Busnes ar gyfer Caerdydd, yn cael ei lansio ym mis Mehefin.

Dywedodd Siân Johnston, trefnydd Menter a Busnes yn y ddinas, mai ymgais yw'r cynllun i deilwro'r ddarpariaeth sydd ar gael i siwtio siaradwyr Cymraeg yn well. Dylai hyn arwain at gwell ddefnydd o'r adnoddau gan y siaradwyr Cymraeg a fydd yn fwy parod i chwilio am gyngor yn eu hiaith eu hunain.

Yn dilyn ymchwil a wnaed gan Menter a Busnes ar gyfer nifer o gyrff datblygu yng Nghymru, dangoswyd yn glir bod angen cyswllt rheolaidd rhwng yr ymgynghorydd busnes a'r cleient, a bod hyn yn bwysicach i'r siaradwyr Cymraeg gan eu bod yn llai tebygol nag eraill i ddod o gefndir busnes.

Nodwyd yn glir hefyd yr angen am ddarpariaeth Gymraeg, yn enwedig cysylltiadau wyneb-yn-wyneb. Roedd gallu'r cynghorydd i sgwrsio yn y Gymraeg yn cyfrannu'n sylweddol ar yr empathi a'r dealltwriaeth angenrheidiol rhwng yr ymgynghorydd a'r cleient.

Hyd yn hyn ni fu unrhyw wasanaeth Cymraeg i ddarpar wyr a gwragedd busnes yng Nghaerdydd, ac eithrio un aelod o staff Cardiff and Vale Enterprise a benodwyd yn ddiweddar.

Bydd Dechre Cychwyn yn gynllun peilot a gynhelir mewn pedwar rhan o Gymru, gan gynnwys Caerdydd. Bydd y pwyslais ar roi cyngor i unigolion a grwpiau bychan anffurfiol.

Ychwanegodd Siân Johnston "Byddwn hefyd yn cynnwys elfen arloesol o gysylltu'r rhai sydd am ddechrau busnesau gyda mentoriaid sydd wedi mynd trwy'r broses neu sy'n gweithio yn yr un maes."

"Gall pobol sydd mewn busnes gynnig cyngor hollol ymarferol i'r rhai sydd ar fin dechrau, ac fe fydd yn cyfoethogi'r cyngor cyffredinol am redeg busnes".

Bydd Dechre Cychwyn hefyd yn estyn cymorth i fusnesau sydd eisoes wedi eu sefydlu yng Nghaerdydd gan Gymry Cymraeg. Dywed Menter a Busnes bod ganddynt gysylltiad â 130 o gwmnïau preifat yng Nghaerdydd sydd â Chymry Cymraeg mewn swyddi allweddol ynddynt, er eu bod yn cydnabod ei bod yn debygol iawn fod llawer mwy na hynny'n bod. Hyd yma ni wnaed ymchwil manwl i'r union ffigur.

Cafwyd cymorth ariannol pellach o £3000 gan Gyngor Hyfforddiant a Menter (TEC) De Morgannwg i weithredu'r cynllun tan ddiwedd y flwyddyn, yn ychwanegol at amser staff a swyddfa Menter a Busnes a CAVE.

Er mai Siân Johnston fydd yn cydlynu'r cynllun yng Nghaerdydd, bydd gan TEC De Morgannwg a CAVE rannau allweddol i'w chwarae yn y datblygiadau, gyda Janet Leigh Jones o CAVE, ac Ifan Payne, ymgynghorydd busnes annibynnol o'r Bontfaen, yn cynnig cyngor busnes ymarferol.

Hyd yn ddiweddar bu Ifan Payne yn cynghori busnesau yn America, a dywed ei fod yn gweld potensial mawr i'r fenter hon yng Nghymru. Dywedodd wrth y Dinesydd "Gyda Deddf Iaith newydd rwy'n tybio y bydd y farchnad yn ehangu wrth i gwmnïau ddatblygu agweddau ac adnoddau Cymraeg."

• O'r chwith, Janet Leigh Jones, Siân Johnston, ac Ifan Payne, Dechre Cychwyn

Darganfod Cymru

Teithiau Cerdded Amgueddfa Genedlaethol Cymru

Mae staff Amgueddfa Genedlaethol Cymru yn eich gwahodd i ymuno â hwy ar gyfres o arweindeithiau.

Y BONT-FAEN DE MORGANNWG
Dydd Mercher 10 Mehefin
Cyfarfod am 7pm wrth Neuadd y Farchnad.
Cyfeirnod Grid: Dalen 170/SS 996 746
Taith gerdded o gylch y dref hanesyddol yma yn y Fro, gan edrych yn arbennig ar bensaernïaeth a ffurf y dref
Arweinwyr: E William a G D Nash

SAIN FFAGAN DE MORGANNWG
Dydd Iau 2 Gorffennaf
Cyfarfod am 7pm wrth y fynwent.
Cyfeirnod Grid: Dalen 171/ST 121 772
Taith gerdded o gylch yr hen bentref, gan edrych yn arbennig ar ei bensaernïaeth a'r cynllun y'i codwyd arno. Ni chynhwysir Amgueddfa Werin Cymru ar y daith hon
Arweinwyr: E William a G D Nash

MYNWENT Y CRYNWYR MORGANNWG GANOL
Dydd Mercher 15 Gorffennaf
Cyfarfod am 7pm wrth Ysgol Gymraeg Rhydygrug, Mynwent y Crynwyr.
Cyfeirnod Grid: Dalen 171/ST 096 965
Hanes diwydiannol, daearegol a naturiaethol yr ardal
Arweinydd: B Jones

DOCIAU CAERDYDD DE MORGANNWG
Dydd Mercher 22 Gorffennaf
Cyfarfod am 7pm wrth Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru
Cyfeirnod Grid: Dalen 171/ST 192 745
Hanes y dociau – archaeoleg diwydiannol
Arweinydd: D Jenkins

PENARTH DE MORGANNWG
Dydd Sul 20 Medi
Cyfarfod am 2pm wrth Dŷ Turner
Cyfeirnod Grid: Dalen 171/ST 186 714
Daeareg dennydd adeiladu, parciau a choed
Arweinydd B A Thomas

Bydd pob taith yn dechrau ac yn gorffen yn y man cyfarfod a nodir. Dylech wisgo'n addas ar gyfer yr awyr agored. Dylech gyfeirio unrhyw ymholiadau am y teithiau hyn i'r
Adran Gwasanaethau Cyhoeddus, Amgueddfa Genedlaethol Cymru, Caerdydd CF1 3NP.
Ffôn 0222 397951

Eglwys Bresbyteraidd Cymru
Bwrdd Cenhadaeth ac Undeb

GWEITHIWR CYMUNEDOL

Ceisiwn berson cymwys i fod yn aelod o dîm o bobl i ddatblygu gweithgarwch Cymunedol ar Stâd Maesgeirchen, Bangor. Y mae sgiliau a phrofiad o weithio gyda'r ifanc yn angenrheidiol.

Manylion pellach oddi wrth:

Parch D Andrew Jones
Eglwys Bresbyteraidd Cymru
53 Richmond Road, Caerdydd CF2 3UP
Ffôn 0222 494913

Dyddiad cau: Mehefin 29, 1992

Mudiad Ysgolion Meithrin

yn eisiau

Clerc / Teipydd

Am fanylion pellach a ffurflen gais cysyllter â:

Y CYFARWYDDWR
MUDIAD YSGOLION MEITHRIN
145 ALBANY ROAD
CAERDYDD CF1 3NT

Rhif ffôn 0222 485510

Dyddiad Cau: Mehefin 15fed 1992

Care & Repair Cymru

Care & Repair Cymru yw'r corff cenedlaethol yng Nghymru sy'n datblygu a chefnogi gwasanaethau asiantaeth gwella cartrefi ar gyfer pobl oedrannus ac anabl.
Rydym yn edrych am

Weinyddwr

Graddfa Cyflog £13,134 - £15,066

Bydd yn rhaid i'r sawl a benodir fod â phrofiad hysbys o drefnu. Bydd ef/hi yn rhoi cymorth ysgrifenyddol i'r Cyfarwyddwr a Swyddogion Datblygu, yn rhedeg swyddfa'r corff yng Nghaerdydd, ac yn cynorthwyo'r Cyfarwyddwr mewn gwaith gweinyddu ariannol a chyfrifyddol, gan gynnwys cyflogau, PAYE, cadw cyfrifon, ac ati. Mae'r gallu i ddefnyddio prosesydd geiriau yn angenrheidiol.

Dyddiad Cau: Dydd Gwener, Mehefin 19eg 1992

Gellir cael ffurflen gais a manylion gan
Care & Repair Cymru, Tŷ Norbury, Heol Norbury, Caerdydd CF5 3AS (0222 576286)
Mae Care & Repair Cymru'n datblygu ei arferiad ar gyfer Cyfleoedd Cyfartal ac yn croesawu ceisiadau o bob sector o'r gymuned.

Cylch Meithrin y Tyllgoed

Yn eisiau ar gyfer mis Medi 1992

ARWEINYDDES I GYLCH MEITHRIN Y TYLLGOED

Mae'r cylch yn cyfarfod am ddwy awr bob dydd, dydd Llun hyd ddydd Gwener gydag oddeutu 16 o blant.

Os am sgwrs ynglyn â'r swydd a rhagor o wybodaeth, ffoniwch Siân Rolph ar Gaerdydd 552393

---

y Dinesydd

BOB MIS MAE DROS 10,000 O BOBOL YNG NGHAERDYDD A THU HWNT YN DARLLEN Y DINESYDD.

ER MWYN CYRRAEDD Y NIFER MWYAF POSIB O GYMRY CYMRAEG CAERDYDD FFONIWCH CATRIN YN SWYDDFA WERTHIANT Y DINESYDD

0222 598243

Cyfraddau hysbysebion sylw (mono): tudalen lawn £350; hanner tudalen £180; chwarter tudalen £100; wythfed tudalen £60; pob colofn cm £7
Cyfradd hysbysebion cyhoeddi: £15

Ffigur nifer y darllenwyr yn [illegible] y Dinesydd, Mai 1991

Yn eisiau

ARWEINYDD A CHYNORTHWYDD

i gylch meithrin newydd
sy'n agor ym mis Medi 92
yn yr Eglwys Newydd, Caerdydd.

Diddordeb?

Cysylltwch â Tina Rossiter
Ffôn 626149

Cysylltwch â ni â'ch newyddion: 0222 578772

Cadi Llwyd yn sbecian

Dechreuodd Richard Evans, ffermwr o swydd Henffordd, ddod ato'i hun o drwmgwsg yn sgil damwain car – wrth glywed tôp o ddefaid yn brefu!

Y person cyntaf gaiff deithio ar y trên trwy dwnel y Sianel (beth ddigwyddodd i'r hen enw Cymraeg da Môr Udd am y culfor, dwedwch?) fydd boi o'r enw Nigel Pettitt o Chilwell – fe fwciodd ei docyn chwe mlynedd yn ôl!

Arwydd y tu allan i dŷ bwyta diarffordd yn Seland Newydd: Bwytewch yma, rhag i ni'n dau lwgu!

"Gofynnais i'm cyn-wraig a fyddai hi'n barod i'm priodi eto, ond gwrthod wnaeth hi. Dwedodd mai'r unig reswm oeddwn i ar ei hôl hi oedd am fy arian i". Dyfalwch pwy?

"A dyma'r cwestiwn ola," meddai cyflwynydd cwis teledu wrth bâr o gystadleuwyr nerfus. "Pwy oedd cymar Adda yng Ngardd Eden?" Dim ateb. "Dyma gliw i chi...meddyliwch am afal." Distawrwydd cyn i un fentro..."Granny Smith...?"

Mae llond trol o dail gwartheg wedi ei gludo i Sain Ffagan yn ôl y papur goleuedig, trwydd-ei-ymchwil hwnnw y Sun – er mwyn ychwanegu at awyrgylch y pentref Celtaidd dwy fil o flynyddoedd oed. Pob un sholen o ddom wedi ei gasglu, ei farcio, a'i ail-osod yn yr amgueddfa yn ofalus iawn.

Ar ôl i un o'u tai losgi'n wenfflam yn ddiweddar, peryg y bydd y tail 'ma'n achosi mwy na gas leak?

Mae milfeddyg o Abertawe yn gorfod gwisgo mwgwd i fynd i'w waith bob dydd. Mae ganddo fe alergedd yn erbyn...anifeiliaid.

Mae 'na un peth pwysig ar goll yn swyddfa bost newydd Trefyclo ym Mhowys. Blwch postio llythyrau.

Llewygodd yr efeilliaid Nerys a Nia Davies ar yr un pryd yn y deintydd ym Mhontypridd, er mai dim ond un ohonyn nhw oedd yn cael triniaeth.

DYSGWYR

TRYDAN YN RHOI YNNI I'R IAITH

• Mrs Sigi Evans yn cyflwyno'r siec o £20,000 i Emyr Jenkins yng nghwmni criw o Ganolfan Dysgu Cymraeg Heol y Parc

CYFLWYNODD Trydan De Cymru £20,000 i hybu Pabell y Dysgwyr yn Eisteddfod Gened-laethol Ceredigion ym mis Awst.

Cyflwynywd y siec i Emyr Jenkins, Cyfarwyddwr yr Eisteddfod, gan Mrs Sigi Evans – gwraig Cadeirydd Trydan De Cymru, ac sydd wedi dysgu Cymraeg ei hun – gerbron criw o'r Ganolfan Dysgu Cymraeg yn Heol y Parc.

Dywedodd Mrs Evans "Mae'n hyfryd gweld fod Trydan De Cymru mor gefnogol i ddysgwyr. Mae gan y cwmni bolisi pendant i gefnogi'r Gymraeg, ac mae'r cyflwyniad hwn yn arwydd o gyflawni'r polisi hwnnw".

AIL GYDIO

NÔL I TENOVUS AR ÔL DWY FLYNEDD

PENODWYD Sue Davies yn Swyddog Hybu Iechyd canolfan wybodaeth canser Tenovus, gan ddychwelyd i'r elusen ar ôl dwy flynedd o absenoldeb.

Yn flaenorol bu'n gweithio fel Swyddog Gwybodaeth Tenovus cyn symud i'r gorllewin. Mae hi bellach nôl yn byw yn y Rhâth, ac yn ei swydd newydd bydd yn cynnal gweithgareddau hybu iechyd yn y gymuned. Bydd ei gwaith yn cynnwys hyrwyddo ffyrdd o adnabod canser yn gynnar ac i reoli uned deithiol sy'n cynnig profion iechyd i ferched.

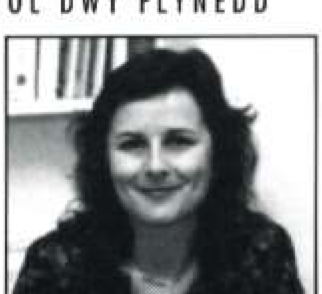

• Sue Davies

LLON A'R LLEDDF

• Pob dymuniad da i Wyn Innes a Kathryn Agnew ar eu priodas yng Ngogledd Iwerddon ar 1 Mai. Mae'r ddau yn gweithio fel cyfrifwyr gyda PriceWaterhouse yn Llundain.

• Ganwyd efeilliaid (un o bob un) i Ceri ac Elgan Lloyd, Pentrepoeth (hynny yw Morganstown).

• Ganed mab cyntaf Ken a Sian Owen ar 15 Ebrill o'r enw Gruffydd.

• Pob dymuniad da am adferiad buan i Dafydd Saer, ein colofnydd coginio, ar ôl llawdriniaeth ddiweddar ar ei lygaid. Gobeithio y daw ei synnwyr pwyll yn ôl gyda'i olwg

POBOL

O IECHYD I'R AMGYLCHEDD

PENODWYD Helen Roberts (llun) yn Swyddog Cysylltiadau Cyhoeddus Comisiwn Cefn Gwlad Cymru. Bydd yn symud i Fangor gyda'i gwaith, ac yn gadael Caerdydd ar ôl gweithio yma am dair mlynedd fel Swyddog Cyfryngau Awdurdod Hybu Iechyd Cymru.

FFORDD FAWR I MANON

MAE MANON JONES o Landaf (llun) ar ei ffordd i'r Alban ar gyfer chwarae rhan yn yr opera sebon *Take the High Road* dros yr haf.

Bydd yn actio merch o Gymru sy'n ymweld â'i hewythr yn yr Alban ar ôl marwolaeth ei mam.

Mae Manon yn aelod o weithdy drama HTV a bu'n actio yn y gyfres *Chestnut Soldier*. Roedd hefyd yng nghanol helynt y Beverley y llynedd pan y'i gwaharddwyd rhag siarad Cymraeg yn y gwesty.

ADLONIANT I'R STAFF

PENODWYD Ifan Roberts, Comisiynydd Adloniant Ysgafn S4C, yn Bennaeth Personel a Gweinyddiaeth newydd y sianel. Bydd yn ymgymryd â'i swydd ddechrau 1993 ar ôl ymddeoliad Mair Owen a fu gyda'r sianel ers y cychwyn.

Copi mis Gorffennaf / Awst i gyrraedd erbyn 22 Mai 1992

y Dinesydd

Parc Afon, Bridge Road, Ystum Taf
Caerdydd CF4 2JL
0222 578772 fax 0222 567639
hysbysebu 0222 567639

Golygydd Shân Emlyn
Cynhyrchu Surrexit

APATHI NEU DIM OND ARAFWCH?

Mae'n debyg mai un o hoff ymadroddion y Cymry yw "Does dim rhaid i fi wneud – fe wnaiff rhywun arall".

Os oes digon o Gymry yn dweud hynny yr un pryd, does dim affliw o ddim yn cael ei wneud.

Cododd y sefyllfa honno ei phen unwaith eto ym mis Mehefin yng Nghaerdydd.

Nid yw 'siomedig' yn cyfleu'n ddigonol ymateb Cymry Caerdydd i ymgyrch Dinesydd 2000. Mae'r gair 'pathetig' yn llawer nes ati. Diolch yn fawr i'r rhai a wnaeth, ond prin iawn yw'r nifer ymhlith y 10,000 ohonoch ddarllenwyr y Dinesydd sydd wedi trafferthu i ddangos eich cefnogaeth ymarferol drwy danysgrifio i Dinesydd 2000.

Does dim byd yn haws na chodi'ch copi o'r Dinesydd yn fisol o lle bynnag y cewch chi fe, bodio drwyddo'n hamddenol, a theimlo'n ddigon plês eich bod wedi darllen rhifyn arall o unig bapur Cymraeg y ddinas. Ond wnaethoch chi erioed ystyried bod yn rhaid i rywun weithio oriau digon hir er mwyn cyhoeddi'r papur hwn ar eich cyfer?

Yn fras, dyma faich y gwaith misol arferol er mwyn cyhoeddi'r Dinesydd:

1. Marchnata, gwerthu hysbysebion.
Nifer yr oriau bob mis: 100.
Bil ffôn bob chwarter: £350
2. Golygu, dylunio.
Nifer yr oriau bob mis: 50
3. Argraffu
Nifer yr oriau bob mis: 40
Argraffu 4000 copi bob mis: £1000
4. Dosbarthu
Nifer yr oriau bob mis: 10

Dyna 200 o oriau o amser gwaith rhywun i chi gael darllen y Dinesydd.

Nid ar chwarae bach mae dod o hyd i bron i £1500 ar gyfer pob un rhifyn o'r Dinesydd. Mae angen pob cefnogaeth arnom, a'r peth cyntaf y dylem ddisgwyl yw cefnogaeth ein darllenwyr.

Fel arall, pam ddylai'r Dinesydd drafferthu i fod yna ar gyfer Cymry Caerdydd?

Wrth gwrs, falle mai fi sydd wedi gorymateb, ac mai arafwch diniwed sy'n gyfrifol am hyn oll, ac y bydd y ffurflenni tanysgrifio'n llifo i mewn yn ystod mis Mehefin. Gobeithio.

ACJ

COLOFN SHÂN

DYDDIAU DIFYR

SHÂN EMLYN

BU'R MIS dwytha 'ma yn un hynod brysur a llawer o'r prysurdeb hwnnw'n gymysgwch o'r melys a'r chwerw. Hwyliog a difyr, fel arfer oedd ymweliad y teulu bach o'r Felinheli am wythnos, a chwith ffarwelio â hwy, yn enwedig gan bod Emyr wedi lletya yma efo mi am ymron i dri mis.

Lleddfwyd peth ar y ffarwelio gan bod ffrindiau ar gyrraedd yma. Daeth ffrind ysgol yma am noson – nid oeddem wedi gweld ein gilydd oddi ar 1958! Wrth fynd i'w chwfwr i'r orsaf, teimlwn reit betrus. A fyddem yn nabod ein gilydd i ddechrau? Gwaeth fyth, a fyddai'r sgwrs yn pallu ar ôl y cyfarchion agoriadol? Cwbl ofer oedd fy ofnau, mae'n dda gen i ddeud.

Cawsom swper, a'r siarad yn ddibaid, tan dri o'r gloch y bore. Atgofion y naill a'r llall ohonom yn sbarduno enwau, troeon trwstan

• Shân Emlyn

a hwyl, a oedd wedi'u storio yng nghilfachau'r cof, daeth fy nyddiau ysgol yn ôl i mi fel ffilm o'm blaen.

Dyddiau difyr oeddan nhw hefyd, ond melysach fyth edrych arnynt drwy niwl y gorffennol.

Profiad arall a gefais oedd un newydd sbon danlli. Bûm ddwywaith i'r Orendy ym Margam i arwerthiant Sotheby's o grochenwaith cywrain Abertawe a Nantgarw. Braf clywed gymaint o Gymraeg o'm cwmpas y ddeudro.

Fûm i erioed mewn arwerthiant o'r blaen, does dim fel camu ar un cam i binacl y byd hwnnw nac oes? Ar y diwrnod cyntaf, prynu'r llyfryn drud – ond yn werth ei gael – ac yn gofnod lliwgar a gwerthfawr o brofiad ac o gasgliad unigryw Syr Leslie Joseph. Pori ynddo am oriau cyn dychwelyd.

Gweld popeth yn sobor o ddrud wrth gwrs. Ffansio canhwyllbren Nantgarw bitw fach – ddim mwy na bocs matsus. Fe aeth honno am £3000. Plât efallai, yn bartner i'r un Abertawe sydd gen i eisoes? Ond na, honno'n mynd am £7000! Mae modd mynd dros ben llestri ond oes?!

Mwynheais y profiad yn fawr, diwrnod i'w gofio, a pham lai ynte?

Ond, efallai o'r holl brofiadau, yr un ddaw â gwên i'r wyneb, ydy cofio clywed Ifan yn adrodd pennill a ddysgodd mewn ychydig funudau gan ei Nain Shân...

A dyna'r drefn yn hyn o fyd
Yr addfwyn rai
Sy'n dwyn y bai
O hyd o hyd

A Mari'n deud "Wel Mam, mi rydach chi'n dysgu petha gwirion iddo fo". Tybed?

DEUD FY NEUD

DOGMA WLEIDYDDOL AC ADDYSG

GETHIN LEWIS

Prifathro Ysgol Gynradd Gabalfa
Aelod o bwyllgor gwaith undeb yr athrawon NUT

BU 1988 yn flwyddyn bwysig ym myd addysg,pan basiwyd y Ddeddf Addysg a ddaeth â'r cwricwlwm cenedlaethol, yr hawl i eithrio o reolaeth awdurdodau addysg, system i asesu a phrofi plant, a'r rheoli lleol ar ysgolion – yr LMS.

Prin fod unrhyw ysgol yng Nghaerdydd wedi cael cymaint o gyhoeddusrwydd ag ysgol gynradd Gabalfa. Y llynedd roedd rhieni Gabalfa yn brwydro dros yr hawl i athrawon gael parhau i asesu ac i ddysgu plant, yn hytrach na gwastraffu amser ar brofion diwerth.

Nid oedd y rhieni'n ceisio torri'r gyfraith, ond gwrthododd y llywodraeth â derbyn fod gan ein rhieni yr hawl i eithrio'u plant o'r profion.

Eleni mae'r profion a'r targedau cyrhaeddiad wedi newid ac mae'r llywodraeth wedi cyfaddef bod gan rieni yr hawl i eithrio'r plant o'r profion. Gwrthwynebodd rhieni,

• Gethin Lewis

profion yn dysgu'n plant ifanc am fethiant

athrawon a llywodraethwyr Gabalfa y profion am eu bod yn anaddas, ac yn dysgu'n plant ifanc am fethiant.

Mae'n holl bwysig ein bod yn glynu at system sy'n gwerthfawrogi pob plentyn beth bynnag fo'i gefndir. Mae'n rhaid i'r ysgolion helpu'r plant ifanc i ddatbygu hunan-hyder ac i gael cyfle teg a chyfartal i lwyddo.

Yn anffodus mae'r system bresennol yn cael ei newid oherwydd dogma wleidyddol. Mae'r newidiadau a ddechreuodd ym 1988 yn niweidiol i'n hysgolion.

ysgolion yn dewis y plant mwyaf galluog

Mae'r profion yn cyfyngu'r cwricwlwm, a fydd profion a thablau cynghrair o ysgolion – fel tablau peldroed – o ddim cymorth i'n plant nac i'w rhieni werthfawrogi gwaith athrawon cydwybodol.

Dydy'r system ariannu LMS ddim yn gallu sicrhau mwy o arian i ysgolion, ac mae'r gallu i eithrio o reolaeth awdurdodau addysg yn gam tuag at ysgolion annibynnol a fydd yn dewis y plant mwyaf galluog.

Mae'n bryd i ni gyd sylweddoli nawr bwysigrwydd cydweithio er mwyn sicrhau y bydd holl blant Cymru yn derbyn addysg o safon uchel, yn rhad ac am ddim.

Cyn hir bydd y llywodraeth yn dymchwel y system lywodraeth leol; dyma'r amser i ni gyd sicrhau y bydd addysg yn cael ei reoli'n genedlaethol gan Senedd etholedig yng Nghymru.

Yn bersonol rwyf wedi profi'r ddihareb "Gorau cyfoeth, iechyd". Rwy'n awyddus i sicrhau cyfoeth ein dyfodol. Mae addysg yn fuddsoddiad ar gyfer y dyfodol – dyfodol ein plant a'n cenedl. Ond mae'r newidiadau presennol yn niweidio addysg ac yn effeithio ar iechyd ein holl ysgolion.

Mae'n rhaid i ni gael system well, a system genedlaethol i Gymru yn unig all sicrhau dyfodol iach i'n plant a'n cenedl.

Sut fedrwch chi helpu'r Dinesydd? Cefnogwch Dinesydd 2000 llenwch eich ffurflen danysgrifio nawr!

GŴYL IFAN

GŴYL IFAN 92 YN 16

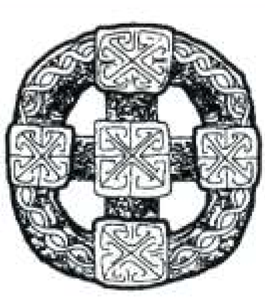

RHODRI JONES

• Defod y Pawl Haf dan law Sain Ffagan y llynedd

Dewch fonedd, gwreng, ieuenctid llon
Yn don i ŵyl 'rhen Ifan,
Fe fydd yr haul ar ganol haf
Yn braf ar faes Sain Ffagan.

Fe godir Pawl i nodi'r ffaith
Fod hwyl ar waith ym mhobman,
A dawnsiwn dani'n ysgafn droed
Wrth gadw oed Gŵyl Ifan

PWY FASE'N MEDDWL un mlynedd ar bymtheg yn ôl y base Cwmni Dawns Werin Canolfan Caerdydd yn dal i ddathlu Gŵyl Ifan gyda'u cyfeillion o fyd y ddawns?

Mae'r peth bron yn ystrydeb erbyn hyn, ond bob blwyddyn mae criw bach gweithgar o fewn y Cwmni yn ceisio cael rhywbeth newydd er mwyn cadw'r awch, ac mae eleni yn dilyn yr un patrwm.

Y newid mwyaf o bosib yw mai gŵyl ar gyfer cwmnïau a phartïon o Gymru yn unig yw hon eleni. Er ein bod wedi mwynhau yng nghwmni ein cyfeillion o Lydaw, yr Alban, Cernyw ac Iwerddon, teimlwyd ei bod hi'n bryd i ni roi fwy o sylw i'n dawnswyr cynhenid. Felly yn gam neu'n gymwys, mae'r cyfrifoldeb o gynnal y dathliadau arnom ni.

Nôl ym 1976 dim ond rhyw ddeg o ddawnswyr ddaeth i'r ŵyl gynta ym mhentref Nantgarw. Erbyn hyn mae'r nifer wedi cynyddu i dros y deucant.

Ar ôl sôn am y nifer sy'n dod, rhaid nodi ein tristwch yma am un na ddaw i'r ŵyl eleni. Bu Seimon Haines yn aelod mygedol o Gwmni Caerdydd ers rhyw ugain mlynedd, a bu'n troedio ffigurau'r ddawns yn ein plith bron ym mhob Gŵyl Ifan. Mawr yw'n colled ar ôl ei farwolaeth. Mae'r twmpath a gynhelir yng Ngwesty'r Parc ar nos Wener 19 Mehefin er cof amdano.

Ar ddydd Sadwrn 20 Mehefin bydd yr orymdaith draddodiadol ar hyd strydoedd canol Caerdydd yn dechrau am 11.00 o'r gloch. Y gobaith eleni yw na ddaw'r glaw i amharu ar linellau syth y gorymdeithwyr. Codir y Pawl Haf yn Sain Ffagan am 3.30pm, a bydd pawb yn ail-ymgynnull yng Nghastell Caerdydd am 4.45pm i gyd-ddawnsio.

ANNWYL DDINESYDD

TRAWSBLANNU'CH FFEITHIAU!

Diolch yn fawr am yr erthygl Degawd Calonogol yn y rhifyn diwethaf o'r Dinesydd. Roedd y ffeithiau i gyd yn gywir, ond un – a'r un mwyaf pwysig – sef enw'r meddyg a oedd yn gyfrifol am y trawsblannu.

Dydw i ddim yn meddwl fod Dr Christian Bernard wedi bod ar gyfyl Harefield, ac yn sicr ddim yn un o'r hoelion wyth.

Syr Magdi Yacoub oedd yn gyfrifol am y trawsblannu yn ysbyty Harefield. Dr Christian Bernard wnaeth y trawsblaniad cyntaf yn Ne Affrica flynyddoedd yn gynharach.

Ken Innes, yr Eglwys Newydd

BRO GLYNDŴR

GOREUON BRO'R DINESYDD

Medal Wyddoniaeth i Ysgolion Cynradd
Ysgol Sant Baruc

Medal Nefyl Williams i blant dan 12 ag anghenion arbennig
Ffion Davies a Fflur Owen, Ysgol Coed y Gof

Llenyddiaeth, Dosbarth 6
2il Iolo Whelan, Ysgol Gyfun Glantaf

Pennill Dychan
3ydd Beth Angell, Ysgol Gyfun Glantaf

Project 10-12 oed
2il Yr Anturwyr, Ysgol Sant Baruc

Project Dosbarth 1
2il Carabwncsba, Ysgol Glantaf

Gwyddoniaeth a thechnoleg 8 - 10 oed
2il Grwp Christopher Dickens, Ysgol Bro Eirwg

Ail-iaith, Fideo, Dosbarthiadau 4 a 5
2il Dosbarth 6 Coleg Dewi Sant, Caerdydd

Gwaith 3-D, 10-12 oed
Cydradd 3ydd Adam Webb, Ysgol Eglwys Wen

Crochenwaith a serameg, 8-10 oed
1af Geraint Lewis, Ysgol Melingruffydd

Cystadleuaethau i bobol ag anghenion arbennig. Gwaith 2-D dan 12 oed
1af Ffion Davies a Fflur Owen, Ysgol Coed y Gof

Gwaith 3-D dan 12 oed
3ydd Kelly Taylor a Betsan Dafydd, Ysgol Coed y Gof

Ysgolion Cynradd, Fideo
2il Rhian Bowker, Ysgol Bro Eirwg

Gwyddoniaeth
Astudiaeth ar ddihareb neu hen gerdd
1af Ysgol Sant Baruc

Gwyddoniaeth
Astudiaeth o fesur amser
1af Ysgol Sant Baruc

Creu cylchgrawn neu bapur newydd
2il Ysgol Gyfun Glantaf

Cerddoriaeth, Unawd pres
3ydd Gareth Mann, Ysgol Gyfun Glantaf

Cydadrodd i gyfeiliant offerynnol ysgolion uwchradd
2il Ysgol Glantaf

Addysg Gorfforol
Merched, ysgolion uwchradd
3ydd Rachel Owen, Ysgol Gyfun Glantaf

Dawns Greadigol 10-13 oed
3ydd Ysgol Gyfun Glantaf

Unawd Cân Werin, 19-25 oed
1af Elen Rhys, Aelwyd Caerdydd

Adrodd 19-25
2il Elen Rhys, Aelwyd Caerdydd

HEL MEDDYLIAU

PELL AC AGOS

HUW ETHALL

MAE DISGWYL i faen coffa ar fur capel neu eglwys ddweud y gwir am yr ymadawedig. Beth feddyliech chi o'r cwpled hwn oedd ar fur capel Bethlehem, Sblot – capel yr Annibynwyr Cymraeg yn Eyre Street? Dyma fe:

"Dygai'r haf i'r ystafell
Ac agosáu'r pethau pell"

Mae'n gampus, onid yw? Teyrnged i'r diweddar Barchedig WD Davies, y gweinidog olaf ond un (y Parchg Noel Evans oedd y gweinidog olaf) yw'r cwpled, gan ei gyfaill mawr y diweddar Barchg Simon B Jones, Peniel, Caerfyrddin, ac un o 'Fois y Cilie'.

Mae'r geiriau cystal ag adnod ac yn cadw'r darlun o WDE yn fyw iawn yng nghof y rhai a'i hadnabu. Mae'r capel wedi cau ers 1987 ac wedi ei droi'n fflatiau.

Roedd yn haf parhaol yng nghwmni WD yn ôl ei gyfaill. Faint o gynhesrwydd a sirioldeb yr haf ddaw i'r ystafell pawn ddown ni iddi?

Mwy na hynny, gwnâi WD y pell yn agos. Gweinidog, wrth gwrs, oedd WD, a rhan o waith pob gweinidog – ac yn arbennig fel pregethwr – ydy gwneud y pell yn agos. Pethau pell iawn iawn ydy pethau ysbrydol mewn oes faterol.

Ysgrifennydd eglwys Bethlehem adeg WD oedd y brawd Elfed David sy'n ddiacon bellach yn eglwys Minny Street. Gofynnais iddo a oedd y cwpled yn dweud y gwir am ei weinidog. "O oedd" meddai. "Roedd WD yn un siriol iawn bob amser ac yn gwmni difyr". Oedd e'n dod â'r pell yn agos, gofynnais. "Oedd yn sicr" meddai. "Roedd yn ddyn ysbrydol iawn ac yn bregethwr da".

Cymwynas fawr bob amser ydy gwneud y pell yn agos ym mhob byd. Yn ei theyrnged hyfryd i Alun Williams yn y rhifyn diwethaf o'r Dinesydd, meddai Teleri Bevan amdano yntau *"Roedd e'n medru creu darluniau geiriol a thynnu o'i wybodaeth eang i ddod â'r pell yn agos i'w wrandawyr"*.

A hithau'n haf erbyn hyn, daw geiriau cyntaf Ellis Wynne yn ***Gweledigaethau'r Bardd Cwsg*** i'r cof: *"Ar ryw brynhawngwaith teg o haf hirfelyn tesog, cymerais hynt i ben un o fynyddoedd Cymru a chyda mi sbienddrych i helpu'm golwg egwan i weled pell yn agos a phethau bychain yn fawr"*.

Mae'r emynwyr wedi ei gweld hi hefyd. Dyma W Rhys Nicholas ym mhennill olaf ei emyn mawr ***Tydi a wnaeth y wyrth***:

Tydi sy'n haeddu'r clod, ddihalog Un,
Mae ystyr bywyd ynot Ti dy hun,
Yr wyt yn llanw'r gwagle trwy dy Air,
Daw'r pell yn agos ynot, O Fab Mair!"

Mae mwy nag un math o bellter onid oes?

CLWB IFOR BACH

11 HEOL WOMANBY, CAERDYDD CF1 2BR
0222 232199

IFOR BACH A'R DINESYDD

Dyma'r tro cyntaf i ni gynnwys cylchlythyr y clwb o fewn Y Dinesydd, ac rydym yn ddiolchgar iawn am y cydweithrediad hapus sydd wedi arwain at hyn.

Mae pwyllgor y clwb yn awyddus iawn i weld cylchgrawn newyddion y brifddinas yn ffynnu, ac felly hoffwn annog ein holl aelodau i gefnogi'r cynllun tanysgrifio newydd sydd gan y Dinesydd er mwyn sicrhau dyfodol y papur.

CEFNOGWCH Y CLWB HEFYD!

Mae cyrraedd cynulleidfa ehangach y Dinesydd yn rhoi cyfle i egluro rôl y clwb i'r rhai ohonoch sydd ddim yn gyfarwydd â'i weithgareddau.

Rydym yn glwb cofrestredig i aelodau sy'n siaradwyr Cymraeg. Mae'n ddarpariaeth yn bennaf ar gyfer yr ifanc, gyda grwpiau a disgos bob penwythnos, and rydym hefyd yn ceisio plesio rhai sydd ychydig yn hyn, ee, bydd Dafydd Iwan yn diddanu ei gefnogwyr ar 2 Gorffennaf.

Yn ystod yr wythnos mae nifer o gymdeithasau a phwyllgorau yn cwrdd yn rheolaidd yn y clwb, a hefyd nifer o ddosbarthiadau ar gyfer dysgwyr. Cewch fanylion am rai o'r cymdeithasau hyn gyferbyn, ynghyd â'u rhifau ffôn hollbwysig.

Hoffwn achub ar y cyfle arbennig hwn i roi gwahoddiad i unrhyw gymdeithas, mudiad neu bwyllgor Cymraeg sydd eisoes yn cwrdd yn y ddinas i ddefnyddio'n cyfleusterau – nid oes raid i chi fod yn aelodau i wneud hyn.

Mae croeso hefyd i chi gynnal nosweithiau i godi arian ar gyfer unrhyw achos da – cewch delerau arbennig. Y neges syml yw fod gan y clwb rywbeth i'w gynnig i holl siaradwyr Cymraeg y ddinas. Cewch fanylion am aelodaeth drwy lythyr neu dros y ffôn.

NEWYDDION DA

Braf yw gallu sôn am ddatblygiad a llwyddiant wrth gyfeirio at ein gweithgareddau dros y misoedd diwethaf. Mae'r ffigurau ar gyfer y tri mis diwethaf yn dangos bod cynnydd o dros 50 y cant i'w weld yn y niferoedd sy'n mynychu'r clwb o gymharu â'r un cyfnod y llynedd.

Mae'n briodol felly estyn gair o ddiolch i'r rheolwr am ei waith o drefnu rhaglen o adloniant sy'n amlwg yn plesio, a hefyd i'r criw ffyddlon sy'n gweithio tu ôl i'r bariau ac ar y drws bob wythnos. Mae'n hen bryd iddyn nhw dderbyn clod am eu gwaith diflino a'u parodrwydd i weithio ac i wenu hyd yn oed am ddau o'r gloch y bore!

Ffactor arall sydd wedi arwain at y cynnydd yn ein busnes yw'r lolfa ar ei newydd wedd ar y llawr isaf. Ein bwriad yw mynd ymlaen â rhaglen barhaus o godi safon tri llawr yr adeilad – os daw digon ohonoch drwy'r drws blaen.

TAITH GERDDED NODDEDIG

Ar nos Wener 26 Mehefin, cynhelir taith gerdded noddedig i gefnogi dysgwyr Caerdydd a chefnogwyr Nant Gwrtheyrn.

Dim ond tair tair milltir fydd hon, yn dechrau o laen y castell am 6.30pm, ac yn dychwelyd i'r clwb ar gyfer parti diwedd tymor. Mae croeso i bawb gefnogi'r achos naill ai drwy gerdded neu drwy fynychu'r noson gymdeithasol. Y bwriad yw defnyddio'r arian a gesglir yn lleol i gyflogi unigolyn i gynorthwyo CYD yn Ne Morgannwg. Mae'n nod uchelgeisiol ond yn un sy'n haeddu'ch cefnogaeth. Cewch ffurflenni noddi a manylion pellach o'r clwb.

CYMDEITHASAU SY'N GYSYLLTIEDIG Â'R CLWB

Clwb Criced Ifor Bach: Robin Huws, ffôn 493808.
Heb ddechrau'r tymor yn rhy dda ac yn edrych am dalent newydd!
Clwb Peldroed Inter-Ifor: Siôn Lewis, ffôn 373142
Cymdeithas Ieuenctid Hŷn: Eleri Twynog, ffôn 619934
Dawnswyr Twrch Trwyth: Nerys Curig, ffôn 554763
Cymdeithas Hanes Carnhuanawc: Alan Jobbins, ffôn 623275
Cymdeithas Wyddonol Cylch Caerdydd: Beth Jones, ffôn 223657
Dosbarthiadau dysgu Cymraeg: Nic ap Glyn, ffôn 702971
Mae rhai cyrsiau byr yn dechrau ym mis Mehefin. Bydd rhaglen lawn ar gyfer mis Medi

BYD Y BOL

SAER Y SEIGIAU SAWRUS

DAFYDD SAER

WEDI CYFFRO'R dadlennu ynglŷn â llenorion y garden village yn rhifyn diwethaf y Dinesydd, ni fu taw ar fy ffôn yn canu, a phentwr o bost yn cyrraedd yn ddyddiol o barthau academaidd ein cenedl – ac yn wir oddi wrth ysgolheigion iedled Ewrop.

Yr un oedd y cwestiwn ar dafod pawb, ond megis yn yr ysgol, nid oeddwn yn ei deall. Yn y diwedd syrffedais ar ateb "Ga i'r cwestiwn unwaith eto os gwelwch yn dda", ac erbyn hyn yr wyf yn dychwelyd y derbynnydd i'w gawell bob tro y clywaf eiriau megis "This is the Leipzig Institute of Welsh Literature..." ac yn y blaen.

Wedi darllen mewn rhifyn diweddar o'r Dinesydd am lwyddiant ysgubol meithrinfa Ruth Parry, penderfynais innau geisio efelychu ei llwyddiant drwy agor crêsh yn yr hen sied sydd ar waelod yr ardd. Fodd bynnag, wedi i'r gwasanaethau cymdeithasol ddod i archwilio'r safle ar gyfer y defnydd a fwriadwyd, fe'm cadwyd yn y ddalfa a'm holi am rai oriau – ond stori arall yw honno.

Eto, ar gyfer y fenter dan sylw datblygais nifer o rysetiau addas i blantos ifainc sydd newydd symud oddi ar y fron, ac yn barod i ymgymryd â bwydydd mwy solet.

Bydd angen hylifeiddiwr arnoch i sicrhau llwyddiant y mis hwn. Cofiwch hefyd fy mod yn croesawu'n eiddgar ymateb fy narllenwyr i'm danteithion misol.

Caws ar dost i fabanod o 6 mis ymlaen

Darn o dost
Menyn
Llwy de o fwstard
2 owns o gaws crafellog
6 pupur chili cyfan
Paned o de

Arllwyswch y cwbl mewn i'r hylifeiddiwr, a hylifeiddiwch am tua deg eiliad. Wedyn arllwyswch y cwbl mewn i hoff lestr y fechan neu'r bychan, hwpiwch hwyaid sylweddol i'r twll is-swch, a disgwyliwch am yr hwyl.

Bendigedig ym mis Mehefin!

POBOL

CERDD A DANT

"Bydd ei lais baritôn yn siŵr o leddfu unrhyw boen!"

CATRIN LLOYD ROWLANDS

DWI DDIM yn nabod yr un enaid byw sy'n edrych ymlaen at fynd i weld y deintydd, ond pan fydd Andrew Mathews a'i wraig Lynda yn agor eu practis yn Danescourt ganol mis Gorffennaf, falle y bydd pethe'n newid rywfaint.

Y bwriad yw troi ymweliad i'r deintydd yn brofiad pleserus.

Tipyn o job ddwedwn i, ond mae'n help fod y ddau yn bobol hawddgar ac agos-atoch.

Ar hyn o bryd mae Andrew yn gofalu am ddannedd Aberpennar a Lynda'n gofalu am berlau Llanelli, ond y gobaith yw y bydd y ddau yn gallu gweithio gyda'i gilydd yn Danescourt erbyn dechrau'r flwyddyn nesaf. "Mae hynny'n dibynnu ar faint o alw fydd 'na am ein gwasanaeth ni" meddai Andrew.

Er y gagendor sydd 'na rhwng eu deintyddfeydd, mae Andrew a Lynda yn byw yn yr Eglwys Newydd ers iddyn nhw briodi y llynedd. Cyfarfu'r ddau yn Ysgol Ddeintyddiaeth Caerdydd. Pwy ddwedodd nad oedd agor eich pen i ddieithryn yn gallu bod yn bleserus?!

Disgleiriodd Andrew mewn maes gwahanol yn yr 80au, yn canu ar lwyfannau'r Eisteddfod Genedlaethol. Yn fwy diweddar, fel aelod o'r grwp Baroc, bu'n canu ar y teledu. Ers iddo ymuno â'r pedwarawd ym mis Rhagfyr, bu Baroc yn canu ar raglenni *Heno* a *Bryn Terfel*.

• Andrew Mathews a'i wraig Lynda yn profi'r hyn a ddaw – rhwng muriau moel eu safle adeiladu

Ar un adeg bu Andrew a Bryn Terfel yn cystadlu yn erbyn ei gilydd mewn eisteddfodau. "Mae Bryn rhyw ddwy neu dair blynedd yn iau na fi, ac rwy'n cofio cystadlu yn ei erbyn pab oedd e'n 14 oed a'i lais e newydd dorri.

"Roeddwn i tua 17, a'm llais dipyn yn aeddfetach, wrth gwrs, ac fe ddaeth Bryn yn drydydd yn yr eisteddfod honno ym Mro Gwyr. Mae gen i dâp o'r cystadlu yn rhywle, ac roedd hi'n amlwg yr adeg honno bod dyfodol disglair o'i flaen. Mae e'n ganwr ffantastig ac yn bersonoliaeth mor hoffus."

Daw Andrew a'i frawd Stephen (sy'n feddyg yn Ystum Taf) o Dreforus yn wreiddiol, ac fe ddysgon nhw Gymraeg pan yn rhyw 6 oed. "Er mai Cymry yw fy rhieni, doedden nhw ddim yn gallu siarad Cymraeg, ond fe gawson ni addysg Gymraeg. Am ryw reswm neu'i gilydd, dwi'n siarad Cymraeg ag acen Gog, ac mae Lynda'n gwneud sbort am fy mhen i!"

O Fanceinion y daw Lynda, ond ei bwriad yw dysgu Cymraeg cyn bo hir. Er hynny mae ganddi'r eirfa ddeintyddol yn barod, fel "Agor dy geg". Beth arall sydd eisiau?!

Bydd deintyddfa Andrew yn rhan o ganolfan feddygol yn Danescourt sy'n cynnwys gwasanaethau meddyg, fferyllydd, ffisiotherapydd a chiropodydd o dan yr un to. Bydd y lle yn hwylus felly i bobol yr ardal gael gwared â'u dannoedd a'u cyrn o un cadair – bron!

"Dan reolau newydd y gwasanaeth iechyd ynglyn â deintyddiaeth," medd Andrew "gall oedolion a phlant gofrestru am ddim gyda deintydd, yn union fel â meddyg. Mae'n bosib na fydd angen triniaeth arnyn nhw, ond mae cofrestru'n golygu eich bod yn sicr o gael gofal parhaol i'ch dannedd drwy gydol eich oes".

"Mae'r driniaeth am ddim i blant dan 17 oed, i ferched beichiog ac i famau hyd at flwyddyn ar ôl cael babi. Hefyd mae myfyrwyr a theuluoedd sy'n cael budddaliadau'n gallu cael triniaeth am ddim".

Mae Andrew a Lynda'n gweld eu deintyddfa fel gwasanaeth i'r gymuned. "Mi fyddwn ni ar agor bob dydd o'r wythnos, a bore dydd Sadwrn, ac yn cynnig oriau hyblyg ar gyfer pobol sy'n methu dod i'n gweld ni yn ystod oriau gwaith".

Bu bron i ddeintyddiaeth golli Andrew, fu ar un adeg yn ystyried mynd yn ganwr proffesiynol. "Mi gês i 'nerbyn i astudio canu yng Ngholeg Cerdd Gogledd Lloegr ym Manceinion, ond roeddwn i'n teimlo y byddai gyrfa fel canwr yn rhy galed".

Er hynny, pan fydd y dril yn brysur yn safnau Danescourt, hwyrach y bydd llais baritôn ifanc Andrew Mathews yn siŵr o leddfu unrhyw boen.

• ***Mwy am Baroc, tudalen 11***

CÔR Y BYD

ROEDDWN I YNO!

WYNNE LLOYD

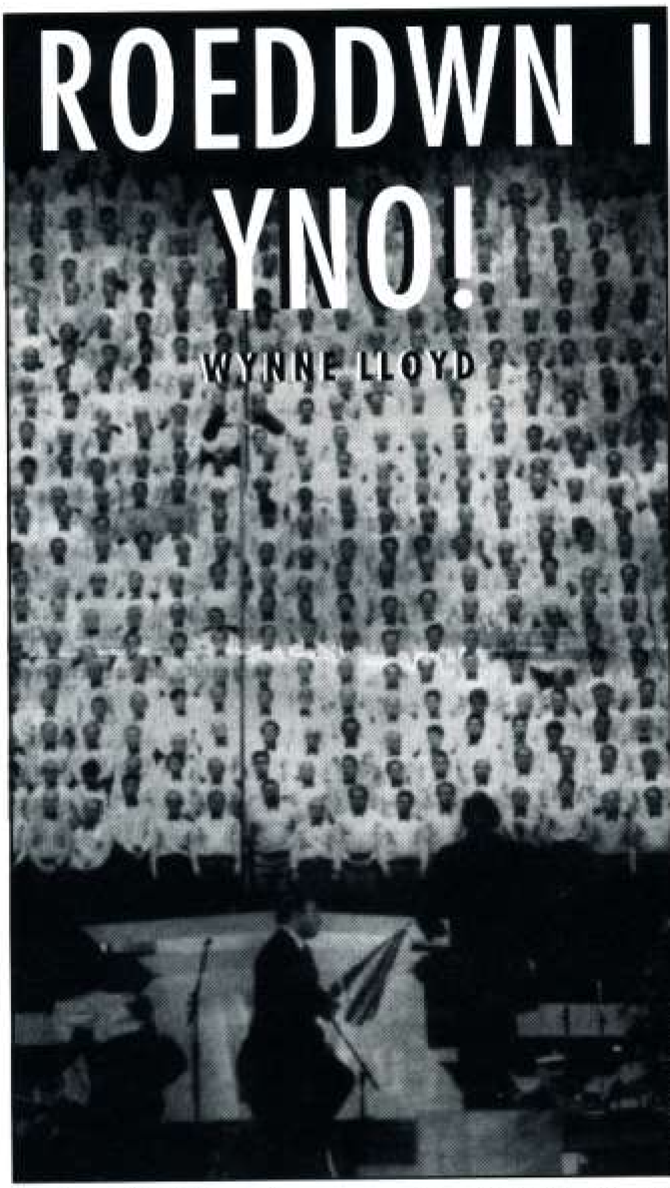

NOSON EITHRIADOL AC ANGHREDADWY!

AR BAPUR roedd y peth yn edrych fel syniad cwbl wallgo. Sôn yr ydw i am achlysur Côr y Byd ar nos Sadwrn 23 Mai.

Daeth breuddwyd un dyn, David Wyndham Lewis, yn realiti er gwaethaf y storm o fellt a tharanau wrth i'r rhaglen ddechrau. Ac er y dilyw, yr hwyl a'r brwdfrydedd a orfu.

Roedd hi'n noson eithriadol ac anghredadwy. Pwy yn ei iawn bwyll fyddai'n hel at ei gilydd dros saith mil o gantorion o Gymru, Lloegr a thramor, band milwrol o gant a hanner, a phedwar unawdydd – Gwyneth Jones a Dennis O'Neill yn ddau o fyd opera, Tom Jones y canwr poblogaidd, ac Oliver Sammons o Gresffordd, yr ieuengaf o'r pedwar, y trebl buddugol yng nghystadleuaeth BET?

Dyma fenter na welwyd mo'i thebyg erioed ar Barc yr Arfau. Ond gweithiodd y peth yn rhyfeddol o gofio am ddicter y duwiau, y cymhlethdodau technegol enfawr, a'r broblem anferth o ieuo'r cyfan at ei gilydd yn blethiad credadwy.

Roedd cyfrifoldeb Owain Arwel Hughes fel cyfarwyddwr cerdd ac arweinydd yn enfawr, ond roedd yr her a'i frwdfrydedd byrlymus dros y syniad yn ddi-baid. Dewisodd yr hen ffefrynnau ar gyfer y saith mil a mwy o feibion, ac roedd canu'r côr unigryw hwn yn un o uchafbwyntiau'r sioe. Roedd y cydsymud yn destun syndod ac yn arbennig felly wrth ganu'n ddigyfeiliant.

Cafodd y trebl ifanc noson dda gyda dewis addas ar ei gyfer. Felly hefyd Dennis O'Neill a gafodd y dasg o herio'r elfennau wrth fynd â ni i Sorrento, a'i ddatganiad arwyddocaol o *Nessun Dorma*.

Roedd dewis operatig Gwyneth Jones *In Questa Reggia* yn dipyn o bwdin ar achlysur fel hwn, ond fe gyrhaeddodd yr uchafbwynt yn rymus.

Doedd dim posib i Tom Jones fethu gyda'i *Green Green Grass of Home*, ond cam ag ef oedd gofyn iddo ganu *I Vow to Thee My Country*.

Cafodd bandiau'r pedair catrawd hwyl ar eu gwaith, a'r timpani'n tasgu'r glaw yn y munudau agoriadol. Ychwanegodd eu gwisgoedd lawer at basiant y noson.

Daeth y noson gofiadwy hon i ben yn orfoleddus o deimladwy gyda phawb yn ymuno i ganu *We'll Keep a Welcome* i gyfeiliant llachar tân gwyllt.

Noson o ddathlu, o orfoleddu ac o fwynhau oedd hi. Roedd ei chynnal yn orchest, ac roedd cael bod yn rhan ohoni'n wefr. Pan fyddwn ni'n cael ei gweld ar fideo, fe fydda i a miloedd ar filoedd hefyd yn medru dweud â thipyn o falchder "Roeddwn i yno".

Dinesydd 2000 *Enillwyr tocynnau Dinesydd 2000 i fynd i weld Côr y Byd oedd Beryl Hall, Cyncoed; Christopher Woodard, Llandaf; a Cerith Williams, Grangetown. Ein diolch i gwmni John Watkin am eu cymorth gyda'r gystadleuaeth.*

PRENTIS Y CYLCHGRAWN CENEDLAETHOL I DDYSGWYR
DECHREUWYR A PHROFIADOL
THE NATIONAL MAGAZINE FOR WELSH LEARNERS
BEGINNERS AND ADVANCED
Ar gael mewn siopau llyfrau Cymraeg neu drwy'r post. Danfoner £5 ynghyd â'ch enw a'ch cyfeiriad:
Available in Welsh bookshops or by post. Send £5 together with your name and address to:
GWASG TAF
99 HEOL WOODVILLE, CAERDYDD. CF2 4DY
✆ (0222) 221778

CROESAIR AP LEWSYN RHIF 120 MEHEFIN 1992

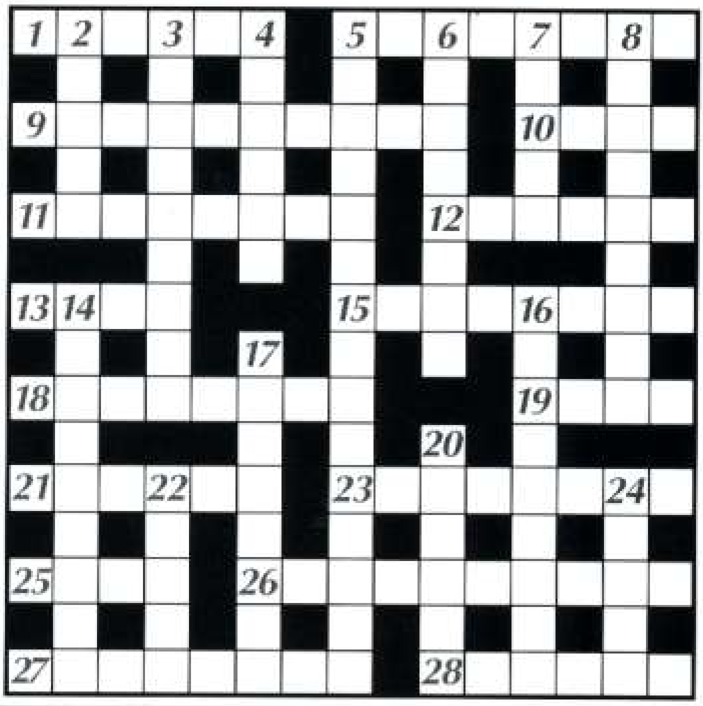

"Y croesair Cymraeg sy gystal â chroesair y Times"
Tom Arfon Owen
cystadleuydd yn rownd derfynol croesair y Times 1992

Ar Draws

1. Tro a gwmpas Mosga i fwynhau mygIys (6)
5. Cydymaith sy'n arwain y ffordd (8)
9. Ethol cyfrin, ond sydd eto'n troi allan yn hollol dderbyniol (10)
10. Sut mae pobun yn dechrau (4)
11. Crefftwyr sy'n darpar gwadnau caled ar gyfer y ddawns? (8)
12. Os mai cadair sydd i'w bennaeth, ai ystôl sydd i hwn? (6)
13. Hydd corniog (4)
15. Daru Sais fynd yn glebrog (8)
18. Dacw foi y bydd yn werth ei gofio, wrth iddo ddatblygu (8)
19. Twll yn Llandogo Fawr (4)
21. Anci (6)
23. Un nodyn ychwanegol yn sicrhau bod cymdogaethau sydd ar chwal yn ddoeaol yn dod ynghyd (8)
25. Y gŵr â'i gadair (gweler rhif 12) (4)
26. Awen anllad y bardd tywyll yn amhosib ei hamgyffred nes cael trosiad ohoni (10)
27. Does gan Gareth ddim trefn ar fynegai ar ddiwedd ei lyfr (8)
28. Bydd rhywun o'r De yn damsang neu yn damsiel (6)

I Lawr

2. Tywydd trymaidd (5)
3. Hyneb ger Caersallog Salsbri(3,1,5)
4. Roedd ganddo ddigon o feddwl o'i arwr i drefnu iddo gael wats (6)
5. Alaw ymlid y ceinach (4,1,10)
6. Endaf yn cael ei big i mewn – rhad arno, meddaf fi (8)
7. Edrycha ar hwn yng Ngwynedd (5)
8. Os bu dyn ar drai i yrru mlaen (9)
14. Ai Noboth ei hun a geir yn bresennol, yn brin o bob hyder (9)
16. Persawr y deml (9)
17. Dysgai ME imi synied yn uchel am ei ddawn (8)
20. Yr oedd rhyw swn yn taro nôl pan gystadlai soprano ar yr her-unawd (6)
22. Tynnu (5)
24. Byddai yn rhoi nod wrth eu bedyddio (5)

Cystadleuaeth a datrysiad rhif 119

Daeth tri-ar-ddeg o atebion cywir i law. Yr un a dynnwyd o'r het oedd eiddo Mair Tysul Jones, yr Eglwys Newydd, ac iddi hi yr aiff y tocyn llyfr y mis hwn. Enwau'r lleill oedd Elin Prytherch, Cyncoed; Guto Rhys, y Rhiwth; Megan Môn Jones, Bangor; Merged davies, Llandaf; Buddug Roberts, yr Eglwys Newydd; Huana Simpson, y Bontfaen; Michael Francis, Casnewydd; Bryn Jones, Llangynwr; Gwenda Hopkins, Llanisien; John Breese, Glan-yr-afon; Dilys Gurston, Cyncoed; Beryl Hall, Cyncoed.

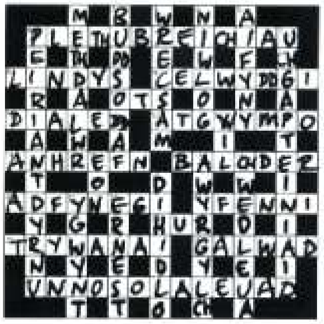

TŶ AR WERTH

Tŷ tair llofft wedi ei hadnewyddu'n chwaethus ar werth ym Metws Gwerful Goch ger Corwen. Gwres canolog, Aga, a chegin newydd.

Pris £48,500

Rhagor o wybodaeth drwy ffonio

0490 81478

LYNN JONES

Buddsoddiadau
Yswiriant Bywyd
Pensiynau

FIMBRA

30 Highfields, Llandaf
Coerdydd CF5 2QB
Ffôn 0222 562816

SÊR MIS MEHEFIN

ARIES

Mae 'na elfen o dwyll o'ch cwmpas nawr, yn enwedig yn yr adran ariannol o'ch siart. Gofalwch felly i beidio â gamblo'n wyllt, a chadwch lygad barcud ar eich pwrs. Mae'n bosib y byddwch yn talu ymweliad ag ysbyty cyn bo hir, ond does dim i'w boeni yn ei gylch. Bydd eich perthynas â brawd neu chwaer yn dyfnhau o hyn ymlaen.

TAURUS

Gall hwn fod yn gyfnod dryslyd braidd, ond y newyddion da yw y dylai eich cyflwr ariannol – o ganol y mis, ac am gyfnod eitha hir – wella'n sylweddol. Mae'n bosib y byddwch yn ymgymryd â gwaith cymdeithasol, neu'n cymryd yr awenau mewn cymdeithas leol. Gellwch ddibynnu ar gyfeillion i'ch helpu mewn argyfwng.

GEMINI

Fe ddylai hwn fod yn fis ardderchog i hybu'ch gyrfa. Gallech glywed newyddion cyffrous iawn ynglyn â'ch swydd. Dyma'r amser i gynllunio'ch gwaith ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod yn ofalus iawn. Os bu gennych broblem gyda'ch iechyd, dylai'r cyfan gael ei ddatrys erbyn diwedd y mis, a bydd gwellhad buan yn dilyn.

CANSER

Os am drefnu taith dramor, gwnewch hynny'n ddiymdroi. Mi ddylech gael gwyliau hapus a phleserus fydd yn gwneud byd o les i chi. Mae'n bosib y bydd camddealltwriaeth bach yn codi rhyngoch chi a'ch cymar. Peidiwch â bod yn styfnig a bwrw'r bai. Mi fydd hi'n haws o lawer i chi gymodi.

LEO

Os na fuoch chi'n sbrinclinio yn y gwanwyn, gwnewch hynny nawr! Mi fyddwch wrth eich bodd yn paentio a phapuro a gwario arian a gwneud eich bwthyn yn balas bach. Does dim fydd yn eich plesio'n fwy na chael cyfle i wario. Efallai daw cyfle cyn bo hir i weithio gyda phobol sydd a gefndir gwahanol iawn i chi.

EIRY PALFREY

VIRGO

Dyma'r amser i ganolbwyntio ar bartneriaeth o bob math, eich priodas, eich carwriaeth neu bartneriaeth busnes. Mae hi'n gyfnod da iawn i ddatrys unrhyw broblemau sydd wedi codi rhyngoch yn ddiweddar, ac i ddechrau o'r newydd os bydd raid. Fe allai hwn fod yn fis llwyddiannus iawn ond i chi ffrwyno'ch tafod.

LIBRA

Fe allech wneud yn dda iawn yn ariannol nawr. Mae'n bosib hyd yn oed y byddwch yn etifeddu rhywfaint o arian neu eiddo. Rydych wedi bod yn gweithio'n galed iawn yn ddiweddar ac mae'n hen bryd i chi gymryd hoe fach rhag ofn i chi orwneud pethau, a rhoi straen ar eich nerfau a'ch iechyd.

SGORPIO

Mi fyddwch wrth eich bodd nawr yn datrys problemau – eich rhai'ch hun a rhai pobol eraill. Cewch ganmoliaeth a diolch am helpu rhywun i ddatrys problem reit ddyrys fu'n eich poeni ers tro. Gwyliwch eich tafod yn y cartref, rydych yn fwy pigog nag arfer, ac mae eich cymar yn fwy sensitif nag y dylai fod – sefyllfa beryglus os na wyliwch chi!

SAGGITAURUS

Mae hwn yn gyfnod da i arwyddo cytundebau cyfreithiol. Mae eich teulu yn mynd i fod o bwysigrwydd mawr i chi am sbel, felly peidiwch â'u hesgeuluso. Efallai y bydd rhai aelodau yn peri rhywfaint o bryder, ond y peth gorau o dan yr amgylchiadau seryddol presennol yw gwneud dim ac ymarfer amynedd.

CAPRICORN

Fe ddylai'ch iechyd wella cryn dipyn y mis yma. Os bu hen broblemau bach meddygol yn eich poeni'n ddiweddar, fe ddylent ddiflannu i gyd heb fo'n hir. Mae hwn yn gyfnod da i chi ysgrifennu'n greadigol, ac os oes angen llythyru amoch gyda rhywun pwysig a dylanwadol, dylai'r llythyr fod yn llwyddiannus nawr.

AQUARIUS

Mae'n eitha tebyg y clywch chi newyddion am enedigaeth cyn bo hir ddaw â chryn hapusrwydd i chi. Mi fyddai'n gwneud synnwyr i chi gynllunio'ch cyllid ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod yn ofalus iawn nawr. Mae'n bosib y byddwch yn llwyddiannus iawn yn ariannol ond i chi roi trefn ar y sefyllfa.

PISCES

Rydych ar fin dechrau cyfnod newydd lewyrchus a chyffrous yn eich bywyd. Mi fydd pob math o bethau'n digwydd y mis hwn fydd yn pwyntio tuag at hynny. Digwyddiadau annisgwyl fydd yn eich synnu – yn y gwaith ond yn fwyna hynny yn eich bywyd personol. Mae hwn yn gyfnod ffafriol iawn i feddwl am werthu neu symud tŷ.

y Calendar

6 MAI - 30 MEHEFIN
Columbus – y Methiant Buddugoliaethus
Arddangosfa am 500 mlwyddiant darganfod America
Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru

3 MEHEFIN
Merched y Wawr Radur

9 MEHEFIN
Jiwbilî Canolfan yr Urdd. Gêm bêldroed,
Cwmderi v Sêr y Cyfryngau, Gerddi Sophia

13 MEHEFIN
Clwb Ifor Bach. Bwchadanas

Eglwys Gadeiriol Llandaf. Côr y Poliffonig. 7.30pm

14 MEHEFIN
Jiwbilî Canolfan yr Urdd. Cymanfa Ganu, Salem Treganna

17 MEHEFIN
Clwb Cam Ymlaen

19-20 MEHEFIN
Gŵyl ffan.
Gwesty'r Parc, Sain Ffagan a thros y lle i gyd!

20 MEHEFIN
Clwb Ifor Bach. Dom (i'w gadarnhau) a chefnogaeth

21 MEHEFIN
Clwb Ifor Bach. Yr Hwntws

24 MEHEFIN
Cylch Cinio Cymraeg y Barri a'r Fro. Alun Daniel

Clwb Ifor Bach. Noson Pwns a Disgo (9.00pm - 2.00am)
Diwedd tymor i Gym Gym y Brifysgol

26 MEHEFIN
Clwb Ifor Bach. Clwb REU gyda chriw Ty Gwydr

Taith gerdded noddedig y Ganolfan Dysgu Cymraeg i Oedolion. Gadael Castell Caerdydd am 6.30pm

27 MEHEFIN
Clwb Ifor Bach. Cell Cymdeithas yr Iaith Caerdydd
yn trefnu noson roc

3 GORFFENNAF
Clwb Ifor Bach. Dafydd Iwan a'r band (9.30pm - 12.30pm)

6 GORFFENNAF
Clwb Ifor Bach. Cyfarfod Cyffredinol CYD, 7.30pm.
Siaradwr gwadd: Siân Meredith

10 GORFFENNAF
Clwb Ifor Bach. Clwb REU gyda Ty Gwydr

18 GORFFENNAF
Clwb Ifor Bach. Hanner Pei

Manylion y Calendar at Lynn Jones, ffôn 562816

GŴYL GERDDI CYMRU

SUL YN Y BLODAU – A GWÊN YN Y BABELL

Er mawr lawenydd i'r trefnwyr, mae dros 9000 o bobol eisoes wedi ymweld â Phabell yr Eglwysi yng Ngŵyl Gerddi Cymru yng Nglyn Ebwy – ac hynny o fewn mis i'r agoriad.

Dywed un o'r rhai sy wedi bod wrthi'n gofalu am y trefniadau ei bod yn gweld pawb yn mwynhau'r ymweliad ac yn werthfawrogol iawn o sirioldeb y stiwardiaid. Brysied mwy eto yno.

Cyfrifoldeb yr eglwysi a'r enwadau gwahanol yw cymnal y babell am wythnos yn eu tro, a threfnu oedfa awr ginio yn ei chapel bach. Yn ystod wythnos gyntaf mis Gorffennaf daw cyfle i Eglwys Bresbyteraidd Cymru i weinyddu'r babell ac i gynnal gwasanaeth dydd Sul 5 Gorffennaf – nid yn y capel bach y tro hwn ond yn Theatr yr Enfys sy'n cynnig lle i gynulleidfa fawr.

Gwasanaeth dwyieithog fydd hwn gyda phwyslais ar ieuenctid, a'r Parchedig Elfed ap Nefydd Roberts yn pregethu. Bydd y BBC hefyd yn recordio rhan o'r addoliad ar gyfer y rhaglen Dechrau Canu Dechrau Canmol.

Y dydd Mercher canlynol, 8 Gorffennaf, bydd Dydd Gweddi Chwiorydd y Byd yn gyfrifol am drefnu oedfa cydenwadol yn yr un Theatr.

CRONFA GOFFA SAUNDERS

DATHLIAD SAUNDERS YN SAN DUNWYD

KEN OWEN

AR NOS SADWRN 4 Gorffennaf, bydd noson i'w chofio yng Nghastell San Dunwyd fel rhan o weithgareddau cangen Caerdydd o Gronfa Goffa Saunders Lewis.

Bydd yno wledd mewn mwy nag un ystyr: darlleniadau a chyflwyniadau dramatig o waith Saunders Lewis, a gwledd lythrennol gyda phryd bwyd tri chwrs.

Bwriad y noson yw codi arian at Gronfa Goffa Saunders Lewis. Nod y Gronfa yn genedlaethol yw casglu swm o £150,000, a defnyddio'r llogau i ariannu ysgoloriaethau a fydd yn agored i bersonau cymwys dan 35 oed.

Dyfernir ysgoloriaeth i'w dal am gyfnod o ddwy flynedd ar gyfer gwaith ymchwil neu waith creadigol. Hyn oll, wrth gwrs, yng nghyd-destun datblygiadau Ewropeaidd a'u harwyddocâd posib o safbwynt Cymru.

Lle i gant o bobol yn unig sydd, a phris tocyn yn £20. Am fanylion pellach ffoniwch Gaerdydd 341950. Cofiwch, y cyntaf i'r felin...

CROCCS

STELLA PWY?

NIA HALL WILLIAMS

PWY YW STELLA? Ble mae'r jiraff? Ym mhle, hyd yn oed, mae Leuven?

Os mai dyna'r math o gwestiynau sy'n eich poeni chi, gwell i chi ymarfer sensitifrwydd a doethineb ac ymatal rhag holi aelodau Tîm Rygbi Cymry Caerdydd – er mai ganddyn nhw yn anad neb mae'r atebion i'w cael!

Erbyn hyn maen nhw oll wedi dychwelyd o'u Waterlŵ yng Ngwlad Belg dros Ŵyl y Banc ac wedi ail-gydio yn eu priod swyddi.

Ond o'u holl am uchafbwyntiau'r daith dramor rhaid gwahaniaethu rhwng yr hanesion preifat, rhamantus, a'r adroddiadau manwl o'u gorchestion ar feysydd chwaraeon crasboeth y cyfandir.

Ychydig ffeithiau felly:

1. Roedd yr ymweliad â ffatri Stella Artois yn addysgiadol a diddorol

2. Enillwyd yr ornest yn erbyn Leuven o 46 pwynt i 6

3. Yn yr un modd cafwyd buddugoliaeth dros Avandonk (ar y ffin â'r Iseldiroedd).

Rhwng 1 a 3 clywyd *Sanctus* droeon ym Mrwsel a Leuven ynghyd â geiriau'r emyn *Dod ar fy mhen dy sanctaidd law* ar y dôn *Amazing Grace*, a hynny i gymeradwyaeth y cynulleidfaoedd lleol.

Yr enw Ffrangeg ar Leuven yw Louvain, hen ddinas â phrifysgol enwog. Mae'n amlwg bod y CROCCs wedi llwyddo i greu harmoni mewn gwlad ddwyieithog – ac hefyd, ar sail cyfarfyddiad annisgwyl â dau aelod o Fyddin Heddwch y Cenhedloedd Unedig oedd yn mwynhau seibiant o'u goruchwylion yn Lebanon, wedi derbyn gwahoddiad i ymweld â'u gwlad hwythau, sef Fiji!

Gofynnwn i deuluoedd, cyfeillion a chefnogwyr y tîm ymatal rhag anfon eu sylwadau ar unrhyw gynlluniau i ymweld â phen draw'r byd at y Dinesydd!

CÔR POLIFFONIG CAERDYDD

Mae angen cantorion o bob llais i ymuno â'r côr uchod.

Mewn cyngherddau buan byddwn yn canu gweithiau gan Purcell, Britten, Handel, Mendelssohn, Thompson, Gabrielli

Os oes gennych lais canu da ac yn deall cerddoriaeth, byddem yn falch o gael clywed wrthych.

Os oes gennych ddiddordeb, ysgrifennwch at
Howard Goodfellow
148 Westbourne Road
Penarth CF6 2BQ

neu ffoniwch Benarth 707827 ar ôl 6pm

Cyflwyna
CITY CENTRE PROMOTIONS

BAROC

MEWN CYNGERDD

GYDA'R NIGEL HART BAND
SWING, JAZZ A RAZZMATAZZ

gyda detholiad lliwgar o glasuron Miller, Bernstein, Manilow a Sinatra

NEUADD DEWI SANT, CAERDYDD
DYDD GWENER 10 MEHEfiN 7.30PM
£9.50 £8.50 £7.50
Swyddfa Docynnau 0222 371236
neu City Centre Ticketline 0222 230130

CABARET

SWING JAZZ A RAZMATAZZ

• Baroc o'r chwith Andrew Mathews, Gill Elfyn, Betsan Perrett a Malcolm Perrett

BYDD Y GRŴP lleisiol Baroc o Gaerdydd yn ymddangos yn Neuadd Dewi Sant ar 10 Gorffennaf, mewn cyflwyniad sy'n siŵr o ddenu dilynwyr Glenn Miller, Leonard Bernstein, Frank Sinatra a Barry Manilow i dyrru yn heidiau i'r perfformiad.

Mae'r grŵp o bedwar o Gaerdydd – Andrew Mathews, Gill Elfyn, a Betsan a Malcolm Perrett – yn perfformio miwsig harmoni, sydd hefyd yn cynnwys darnau gwreiddiol yn eu rhaglen a sawl trefniant o hen alawon Cymreig.

Daeth Baroc i'r brig yn ddiweddar fel enillwyr talaith Cymru y TDK Songwriters Competition. Roedd hwn yn llwyddiant i'r grŵp mewn blwyddyn brysur a'u gwelodd ar lwyfannau sawl clwb cerddoriaeth a chabaret yng Nghymru a thu hwnt.

Yn Neuadd Dewi Sant bydd Baroc yn perfformio gyda cherddorfa Nigel Hart, un o'r cyfarwyddwyr cerdd mwyaf profiadol, ac a fu'n adnabyddus fel pianydd y grŵp Brotherhood of Man.

Mae ganddo ran allweddol yn llwyddiant Baroc, ac ef sy'n gyfrifol am eu holl drefniadau offerynnol, ac wrth gydweithio gydag un o goreograffwyr mwyaf celfydd y byd teledu yng Nghymru, Iain Stewart Ferguson, bydd cyngerdd Baroc o swing, jazz a razmatazz yn noson i'w chofio yn Neuadd Dewi Sant.

JIWBILI

HWYL A HOLI

MARGED EVANS

BU CRAFU PEN a phrofi'r cof yng Nghanolfan yr Urdd ar 1 Mai, wrth i ddeg o dimau gasglu ynghyd yn Noson Gwis gyntaf y Jiwbili.

Er i sawl tîm ateb yn wych iawn, roedd cwestiynau amrywiol a difyr Huw Reynolds yn drech na'r mwyafrif!

Tîm o Ysgol Gyfun Cwm Rhymni aeth â hi dan arweinyddiaeth Hefin Mathias, ond roedd tîm o athrawon a rhieni Glantaf yn go agos atynt. Daw cyfle am ddial eto ym mis Tachwedd.

Bythefnos yn ddiweddarach daeth criw ynghyd i fwynhau Noson Lawen gan Gwmni Dawns y Ganolfan yn ngwesty'r Astora yn Heol Penarth. Cafwyd croeso cynnes iawn gan y perchennog Mair Rees.

Cafwyd gwledd o ddawnsio, actio a chanu, a llowciwyd gloddest o gawl blasus, bara a roddwyd gan Apple Catering, ffrwythau gan Dil James, The Market y Barri, a bara brith o bopty'r Amgueddfa Werin yn Sain Ffagan.

Ym mis Mehefin cynhelir tri gweithgaredd i ddathlu'r Jiwbili, sef:

2 Mehefin
taith feiciau o Ganolfan yr Urdd i gastell Coch

9 Mehefin
gêm beldroed rhwng tîm Cwmderi a thîm o Sêr y Cyfryngau, Gerddi Sophia

14 Mehefin
Cymanfa Fodern yn Salem, Treganna. Arweinydd Euros Rhys Evans

Bydd croeso mawr i bawb ymuno yn y gweithgareddau. Am wybodaeth bellach cysylltwch â'r Ganolfan.

AGOR Y DRYSAU

CARTREF NEWYDD GWEITHDY'R BRETHYN

ATGYFODWYD peth o hanes Ceredigion ar ddydd Sadwrn 30 Mai yn Sain Ffagan, pan agorwyd siop deiliwr David Thomas, Cross Inn.

Rhoddwyd yr adeilad i'r amgueddfa gan Gwyneth Thomas, merch y teiliwr, a hi a agorodd yr adeilad yn swyddogol.

Mae'r adeilad pren yn dyddio o 1896 ac fe'i ddefnyddwyd yn wreiddiol fel stordy bwyd anifeiliaid. Ychwanegwyd y siop yn yr 20au cynnar pan brynwyd yr adeilad gan David Thomas, a bu'n gweithio yno gyda'i brentisiaid tan 1967.

Am gyfnod hir y siop oedd canolfan y pentre, a deuai cwsmeriaid o cyn belled â Llundain. Cynhyrchid pob math o ddillad yn y gweithdy gan ddefnyddio pob math o ddefnydd fel brethyn cartref a thwid main.

Arddangosir yn y siop yr hen nwyddau o'r 50au oedd wedi aros ar y silffoedd ers cau'r busnes, a gellir gweld hefyd heyrn trydan a ddefnyddid gan David Thomas ar ôl gosod trydan ym 1939.

Daeth peth o'r cyfarpar a welir yn y siop – fel y peiriant gwinio a'r sisyrnau – o siop teiliwr DJ Rees, Brechfa, a'r gweddill o weithdy Dan Davies, Rhydlewis.

GŴYL IFAN 1992

GŴYL O DDAWNSIO A HWYL I DDATHLU UCHAFBWYNT TRADDODIADOL YR HAF.

SADWRN 20 MEHEFIN

RHWNG 1 A 5 O'R GLOCH YN

Amgueddfa Werin Cymru

Sain Ffagan

Agorir yr Amgueddfa am 10 o'r gloch

☞ UGEINIAU O DDAWNSWYR GWERIN YN EU GWISGOEDD LLIWGAR (2.30-4.30)

☞ CODI'R PAWL HAF (AM 3.30)

☞ ADLONIANT, SYRCAS A DIFYRWYR AMRYWIOL DRWY'R PRYNHAWN

Mynediad am y tâl arferol

Am ragor o wybodaeth ffoniwch 0222 569441

MWY O

SAM TÂN

A

JOSHUA JONES

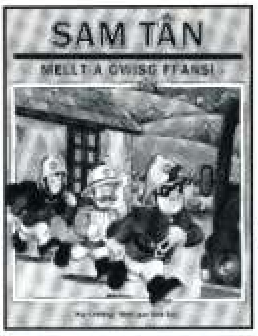

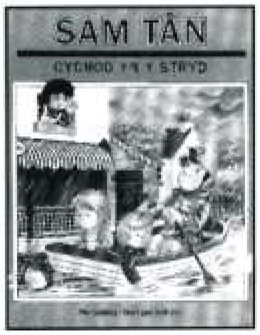

CYFRES DARLLEN A LLIWIO SAM TÂN A JOSHUA JONES

Stori gyflawn ynghyd â lluniau i'w lliwio. Addas i blant o dair oed i fyny. £1.50 yr un

SAM TÂN

Mellt a Gwisg Ffansi

Cychod yn y Stryd

Y ddau ddiweddaraf yn y gyfres fytholwyrdd hon.

£2.99 yr un

LLYFRAU HAWDD-I'W-DARLLEN

Gosod Silffoedd

Y Chwarel

Straeon am Sam Tân i blant sydd newydd ddysgu darllen.

£2.99 yr un

Gwledd o ddarllen difyr i oedolion, pobl ifanc a phlant

I'R PLANT

SMOT AR Y FFERM
addas. Dilwen M. Evans
£3.95 c.c.

LLYFR MAWR GEIRIAU SMOT
addas. Dilwen M. Evans
£4.50 c.c.

BEGW'R IÂR YN MYND AM DRO
addas. Mary Vaughan Jones
£2.95

ELI
Ruth Hamnett ac Irma Chilton
95c

WMFFRA
Emily Huws
Enillydd Gwobr Tir na n-Og 1992*
£2.50

LLYFR GWNEUD PETHAU GWYRDD
addas. Dylan Williams
£2.50

CYFRES CLED

Y SLING
Emily Huws
£2.50

'TISIO BET?
Emily Huws
£2.50

CYFRES GWREIDDIAU

DIAL Y MÔR
Gweneth Lilly
£3.25

GLAS YW LLIW YR AWYR
Jean Little
£3.95

I BOBL IFANC AC OEDOLION

BROC MÔR
Gwen Redvers Jones
Enillydd Gwobr Tir na n-Og 1992*
£3.25

ONI BAI AM BEDWYR
addas. Elin Dalis
£4.25

YR OGOF
T. Rowland Hughes
Argraffiad newydd
£6.50

TYNNU LLWCH
Robin Williams
£3.75

PYMTHEG DINAS
R. Emyr Jones
£3.95

STORÏAU'R TIR
D. J. Williams
Argraffiad newydd
£4.95

CASGLIAD O YSGRIFAU T. H. PARRY-WILLIAMS
Argraffiad clawr meddal newydd £10.00

DAN Y WENALLT
Trosiad T. James Jones
Mae'r argraffiad newydd hwn o ddrama enwog Dylan Thomas yn cynnwys lluniau lliw o'r fersiwn cartŵn a ddarlledwyd yn ddiweddar.
£7.95 c.c. £4.95 c.m.

COF CENEDL VII
gol. Geraint H. Jenkins
£5.25

SGLEFRIO AR EIRIAU
gol. John Rowlands
£7.95

0559 362371

GOMER 100 1892 – 1992